

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdx Magistratevs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. X. De Mendicantibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

di ab iis, qui privatim degeneres, in publicum exitiosi, nihil spei nisi per discordias habent. & lib. 20. libertas & speciosa nomina prætexuntur: nec quisquam alienum seruitium, & dominationem sibi concupiuit, ut non eadem ista vocabula usurparet. & lib. 16. Ut imperium euerant, libertatem præferunt; si præeuerterint, ipsam aggrediuntur. Quid ad hæc Bataui? quid ad hæc Armeniani? an non hîc legunt originem, prætextum, successum rebellionis suæ? utinam saperent, & intelligerent, ac nouissima prouiderent!

CAPVT X.

De Mendicantibus.

1.
Validi non
permittendi.

Mendicitas multis de causis, de quibus proximè, perniciofa aut periculosa est Reipublicæ, quam & gratis vt mures exedit. quapropter mendicantes validi, & Iuris scripti & Principum nostrorum aliorumque constitutionibus; & Magistratum hîc municipalium ordinationibus cœrcentur. sed rectè illud: *Fortis res est lex, si Præsidem adiuantem habeat.* quod quia hac in causa aliquando non satis contingit, sæpè innouantur, sæpè proclamantur leges, sæpè raucescit præco, manet tamen malum.

Rectè lex cunctis. C. de mendic. valid. l. 10. Cunctis, quos in publicum questum incerta mendicitas vocauerit, inspectis exploretur in singulis & integritas corporum, & robur animorum, atque inertibus absque ulla debilitate miserandis necessitas inferatur, vt eorum quidem quos tenet conditio seruilis, proditor studiosus, & diligens dominium prosequatur; eorum verò, quos natalium sola libertas persequitur, colonatu perpetuo fulciatur quisquis huiusmodi lenitudinem prodiderit ac probauerit, saluâ dominis in eos actione, qui vel latebram fortè fugitiuis, vel mendicitatis subeunde consilium præstiterint. sed plenius insuper *Auth. de questor. Nouel. 80.* cum plurimi Constantinopolim confluerent desertis propriis sedibus, quæstorem Iustinianus instituit, qui inquireret in peregrinos, & causas aduentus eorum. si lites forent, velociter eos, præsertim agricolas, eripi difficultatibus curaret, & contentionibus absolutos remitti in suas ciuitates & prouincias. Vniuersitatum verò lites (notandum hodie) duo tantum aut tres, cæteris in patriam

2.
Inquirendi.

patriam dimissis, procurarent. illis porrò qui negotium ibi non haberent excedere compulsis. mendicantes verò, *Si huius,* inquit, *terra fuerint, & corporibus quidem validis utantur, vitæ autem eius decens non est occasio, hos non frustra esse terræ onus permittere, sed tradere citius eius operum publicorum attinet artibus ad ministerium, & præpositis pauificantium stationum, & hortos operantibus, alijsq; diuersis artibus, aut operibus, in quibus valent simul laborare, simul autem ali, & segnem ita ad meliorem mutare vitam. Laesos autem aut laesos corpore, aut canicie graues, hos sine molestia esse iubemus in hac nostra ciuitate, aut piè agere volentibus adscribendos, & eorum singulos interrogare, quâ venerint gratiâ, & inquisitis, quæ digna sunt super iis agere, vt non pigri hic sedeant, sed competentia agentes ad proprias reuertantur prouincias.*

3.
Operibus
applicandi.

Qua in re confœderatarum Prouinciarum Belgicarum ciuitates excellunt, & præsertim Amsterodamensis, quæ non patiuntur aliquem publicè mendicare, sed infirmis & debilibus necessarias eleëmofynas procurant, validos in loca publica cogunt, quorum præfecti singulis pensa præscribunt pro artis suæ peritia. quam si nullam norint, alia imperant, quæ nullo vel leui artificio expediuntur, victum interim & amictum præbent: & si frugis bonæ apparuerint, etiam lucellum. Nuper Alostenses omnes vndique aduenas validos mendicantes fossis, quæ urbem cingunt, purgandis deuouerunt, atque ita opus publicum minimo sumptu perfecerunt: vitia otiosorum minuerunt: quin imò id obtinuerunt, vt breui cum locum mendicantes vt charybdim vitarent, & aliò declinarent, vbi non vexaret labor improbus.

4.
Qua in re
rectè Ba;
caui.

Romæ institutus erat Magister census, qui singulis mēsis peregrinos, qui vndēve essent, & quid agerēt, inquireret; otiosos in patriam remitteret, ne iis quidem qui studiorum causâ aduenerant vltra annum ætatis vigesimum primum manere permissis *l. 1. C. Theod. de stud. liberal. Urb. Rom.* qui tamen & Præsidū Prouinciarum vnde venerant litteras, quibus eorum oppida, natales, & merita exprimerentur, exhibere, & hospitia sua indicare tenebantur: alioquin in prouincia sua liberalibus studiis, præsertim circa iuris professionem operam dantes, vsque ad vigesimum quintum ætatis annum à studiis non auocabantur. *l. cum vos. C. qui etate vel professione. l. 10.*

5.
Romani.

Otiosa sanè & vaga mendicitas etiam sacris Canonibus est odiosa, adeò vt Conciliū Carthag. decernat, vt etiam clericus

6.

ricus

Clerici etiā *ne orientur aut mendicent nisi ex voto.* ricus victum & vestitum sibi, quantumlibet verbo Dei eruditus, artificiolo & agriculturā paret, & omnes qui ad operandum validi sunt, & artificiola & artes discant. *c. 9. & 4. dist. 91. c. 2. ibidem.* Quare nec Ordines, quos vocamus mendicantes, à turpi otio ita dicuntur, sed à diuitiarum contemptu, & humili perfectione: quòd relictis amplis patrimoniis in vsus pauperum, seu alios pios, stipem ipsi ostiariam rogant, quā vitam tenuiter tolerant, dum suæ interim salutis, proximorumque infudant, & leuis momenti temporalia metunt, dum toto vite cursu, & studio spiritualia serunt.

7. *Nec tamen eleemosynarū largitio rectè vetatur.* Id tamen non satis piè quidam obseruant, vt vetent, ne qui mendico debili quamuis, & ægro eleemosynam largiantur: non enim id statui potest, utpote pugnans cum lege diuina, quæ nunc ex charitate, nunc etiam ex iustitia dari necessitatem patienti eleemosynam iubet. non aliud præconciēt, aliud Iudex elamet. fateor politicis & iustis sæpè ex causis prohiberi posse. ne qui mendicent, dummodo debilibus necessaria prouideantur: nec aliunde egeni adueniant, singuli apud suos ciues, municipes, paganos maneāt, necessaria postulent. Id quod etiā Principes nostri iusserunt, edictis editis: sed quid si apud suos alicui fame pereundum esset? quòd si iaceat moribundus in plateis, cui licebit claudere viscera misericordiae? cui vt claudantur mandare? quis poterit obscurare minas Iudicis; *Esuriui, & non dedistis mihi manducare; Sitiui, & non dedistis mihi potum: ite in ignem æternum?* quem vadem contra has minas dabunt, qui quod Deus iubet ipsi vetant?

CAPVT XI.

De Relationibus.

1. *Lubenter audiende.* **S**Epè Resp. eo morbo correpta est, vt à suis Magistratibus curari satis nequeat. id quod tempestiuè Principi denunciandum est, quem eas relationes lubenter audire oportet. *Sicl. 4. C. de off. mag. offic. quemadmodum, ait, se militum numerus habeat, castrorumque ac clausurarum cura procedat, quotannis significare nobis propria suggestionem procures.* Sed tamen dignas principatu. res minutas nec consecretur, nec admittat. vt Tiberius Senatū arguebat, quòd cuncta curarum ad Principem
2. *Sed digne principatu seu cultu gradu.*